

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, za wszelkie inne działy odpowiada Edmund Rakowski, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 476

Poznań, poniedziałek dnia 16 października 1933

Rok XXVIII

Po wystąpieniu Niemiec z Ligi Narodów

Referendum ludowe w sprawie deklaracji programowej Hitlera — Nowe wybory do Reichstagu

Berlin. (PAT.) Dziennik Ustaw Rzeszy ogłasza rozporządzenie o przeprowadzeniu referendum ludowego w sprawie deklaracji programowej kanclerza Rzeszy. Referendum odbędzie się na podstawie ustawy z r. 1921. Połączone ono zostanie z wyborami do Reichstagu. Głosujący otrzymają w kopercie 2 kartki, z których jedna zawierać będzie pytanie: Czy naród niemiecki pochwała przedstawioną mu deklarację o polityce zagranicznej i czy solidaryzuje się ze stanowiskiem rządu Rzeszy. Pod tym pytaniem głosujący mają oznaczyć krzyżykiem słowo: tak lub nie. Kartka druga jest głosem na listę wyborczą. Przewiduje się tylko jedną listę partii nar. socj. Kampania wyborcza ograniczona zostanie do zgromadzeń propagandowych, organizowanych przez stronnictwo Hitlera.

PROPAGANDOWE FRAZESY HITLERA

Berlin. (Tel. wł.) W sobotę o godz. 19 przemawiał przed mikrofonem kanclerz Hitler. Jego wywody trwały ponad 40 minut.

Na wstępie Hitler zanalizował sytuację w Niemczech, przypisując narodowym socjalistom, że wydobyli oni państwo z krańcowej niedoli, w którą miały wpaść je rządy socjalistów i zwolenników „listopadowego reżimu”. Na nich to zwała winę zawarcia traktatu wersalskiego, głównej przyczyny — zdaniem Hitlera — moralnego załamania się Niemiec.

Dalej ostro atakuje zagranicę, zarzucając jej gwałt w stosunku do narodu niemieckiego. Apeluje z patosem do „uczciwej części narodów”, aby zerwała z systemem szkalowania Niemiec i pomawiania ich o wszelkie podłości, gdy tymczasem — zdaniem mówcy — Rzesza pragnie tylko pokoju i nie myśli o podbojach.

Z kolei w odpowiedzi premierowi Daladier, oświadcza, iż masy zorganizowanej młodzieży są potrzebne Niemcom do tego, aby doprowadzić do ostatecznego zwycięstwa walną rozprawą z komunizmem, powalonym dopiero przez narodowy socjalizm. Niemcy nie chcą przywilejów, lecz domagają się równorzędnego traktowania ze względu na ich rolę dziejową, którą charakteryzuje ze specjalną emfazą.

Hitler przypomina swą mowę pokojową z maja b. r., że Niemcy będą mogli współpracować w instytucjach międzynarodowych na zasadach całkowitej równości. Ponieważ odmawia się im tego — zatem wycofują się z tej współpracy. Kanclerz przypuszcza, że cały kraj zaaprobuje jego stanowisko i w tym celu daje możliwość narodowi wypowiedzenia się.

CHARAKTERYSTYCZNA DEPEZA KRUPPA

Berlin. (PAT.) Dr. Krupp wystosował imieniem organizacji przemysłu

niemieckiego telegramy do prez. Hindenburga i kanclerza Hitlera, w których w imieniu reprezentowanych przez siebie organizacji przemysłowych solidaryzuje się „z decyzją rządu w przelomowej godzinie, mającej na celu zapewnienie Niemcom równouprawnienia”.

W depeszy do prezydenta Rzeszy związek przemysłowców niemieckich wyraża również wdzięczność i ślubuje dożygonną wierność. W depeszy do Hitlera dr. Krupp podkreśla jednolity front wszystkich stanów twórczych, stojących za wodzem narodu niemieckiego.

GŁOSY PRASY NIEMIECKIEJ

Berlin. (PAT.) Cała prasa niemiecka podaje in extenso przemówienie kanclerza i w ostrych słowach atakuje postępowanie mocarstw w stosunku do Niemiec od lat 15. Zdaniem dzienni-

ków, Liga Narodów stanowi przedłużenie więzów, narzuconych Niemcom w traktacie wersalskim. Mocarstwa odmawiają Niemcom przyrzeczonego równouprawnienia. Doprowadziło to do tego, że rząd i naród niemiecki, dotknięte w swym poczuciu godności i czci, musiały usunąć się od międzynarodowej współpracy. Prasa nie szczędzi ostrych słów, zwłaszcza pod adresem Anglii i min. spraw zagr. Simona, którego ostatnia deklaracja w Genewie stała się bezpośrednim powodem decyzji rządu niemieckiego.

„Voss. Zig.” pisze, że min. Simon nie posiada poważnego zrozumienia dla niemieckiej politycznej i duchowej sytuacji, jak i dla jej politycznego i duchowego stanowiska. Pismo kończy swe uwagi znamiennym zdaniem: „Dana została odpowiedź na 14 lat Wersalu. Nastąpiło wymówienie Wersalu.” „Börsen Courier” w pełni uznaje stanowisko Hitlera i określa obecne położenie międzynarodowe Niemiec jako bardzo po-

ważne. „Germania” zaznacza, że dla Niemiec Liga Narodów należy do przeszłości.

OBURZENIE W PARYŻU I GENEWIE

Paryż. (Tel. wł.) Krok Hitlera wywołał tu powszechne oburzenie i spotkał się z bardzo surową oceną.

„Temps” pisze o komedji, która była już przedtem w szczegółach wyreżyserowana. Należy śmiało spojrzeć prawdzie w oczy, gdyż wydarzenia doniosłego znaczenia czekają Europę. Sytuacja jest jasna. Niemcy wycofują się z pracy nad rozbrojeniem, aby móc się sami uzbroić i uniknąć kontroli międzynarodowej, która ujawniła ich gotowość bojową. Sytuacja w każdym bądź razie jest poważna. Nowy kryzys zawisł nad Europą. — Skończyła się polityka współpracy narodów i organizacji pokoju, której wznowienie będzie bardzo trudne.

„Journal des Debats” stwierdza, że Niemcy nasycili się już dotychczasowymi ustępstwami. Tak się przedstawia plan stanowczo i bezwzględnie przeprowadzanej w ciągu lat 10 absurdalnej polityki, której etapami są Locarno, Thoiry itd., a która obecnie kona w Genewie. Pismo podkreśla, że cel jest nadto przejrzysty. — Niemcy chcą się zupełnie uwolnić od obowiązujących je traktatów i zapytuje: „Co uczyni wobec tego teraz Europa. Czy się wreszcie obudzi? A czas najwyższy po temu!”

Genewa. (Tel. wł.) Wiadomość o uchwale rządu niemieckiego wywołała w tutejszych kołach konsternację. Do ostatniej bowiem chwili nikt nie był przygotowany na to, a raczej liczone jeszcze na ugodowe stanowisko Niemiec. To też bomba pękła z wielkim hukiem, wywołując ogólne oburzenie z powodu bezpłodności dotychczasowych wysiłków. W kołach francuskich podkreślają, że tem samym „pakt czterech” zakończył swój niefortunny żywot.

W MOSKWIE I RZYMIE

Moskwa. (Tel. wł.) Omawiając krok niemiecki, miarodajne czynniki sowieckie stwierdzają, że jest to początek zasadniczej zmiany kierunku polityki zagranicznej i zdecydowanego jej kursu. Skutki tej zmiany niewątpliwie odbiją się nie tylko na zachodzie Europy, ale również spowodują odpowiednią reakcję i na wschodzie.

Rzym. (Tel. wł.) Wiadomość o kroku Niemiec wywołała tu piorunujące wrażenie. Narazie pisma podały ją bez komentarzy. Trudno też wywnioskować, jakie stanowisko zajmie rząd włoski i czy wdział o postanowieniach Rzeszy.

Skonfiskowany dodatek nadzwyczajny

W niedzielę w południe „Kurjer Poznański” wydał dodatek nadzwyczajny. Cała wiadomość, wypełniająca pierwszą stronę dodatku, została przez Starostwo Grodzkie skonfiskowana.

Na stronie drugiej mieściło się streszczenie mowy kanclerza Hitlera przed mikrofonem ze soboty wieczora oraz głosy opinii publicznej z Paryża, Genewy, Moskwy i Rzymu.

Plakieta Edwarda Haupta — Król Stefan Batory.

400-lecie urodzin króla Stefana Batorego

Wspaniała akademja w Warszawie pod golem niebem

Warszawa. (PAT.) Wczoraj w południe odbyła się na pl. Saskim wielka akademja dla uczczenia 400-lecia urodzin króla Stefana Batorego. Na placu ustawiono prowizoryczną estradę, pięknie udekorowaną. Przy estradzie odbywali straż rycerze w historycznych strojach z XVI w. Po obu stronach estrady ustawiły się poczty sztandarowe organizacji i stowarzyszeń oraz

przedstawiciele władz i ciał ustawodawczych. Cały plac zaległy tłumy publiczności.

Po przemówieniach orkiestra odegrała hymny narodowe, polski i węgierski. W drugiej części programu chóry wykonały pieśń husarzy polskich i pieśń o morzu, a orkiestra wojskowa odegrała szereg utworów.

